

noreply@kirken.no

Dato: 23.11.2020
Deres ref.:
Vår ref.: 2020/11254 TONEV

Det teologiske fakultets svar på høring- Kirkelig kulturarv

Vi viser til notat av 19.10.2020 med invitasjon til å gi innspill til høring om Kirkelig kulturarv.

Vi takker for muligheten til å uttale oss om Kirkelig kulturarvstrategi og melder herved inn våre innspill på følgende punkter:

Først og fremst vil fakultetet berømme punkt en i målene for kirkens kulturarvstrategi, som fungerer som en slags overskrift for hele dokumentet, nemlig at «den kirkelige kulturarven skal fortsatt tilhøre fellesskapet og lokalsamfunnene og verdsettes som sentrale kilder til glede, innsikt i og forståelse av Norges ide- og samfunnshistorie». Målsettingen reflekterer den kirkelige kulturarven som samfunnets felleseie og vi gir den vår fulle tilslutning.

Fakultetet vil videre berømme understrekningen av det samiske som en tidvis oversett, men svært verdifull kulturarv. Vi er glade for at kirken ønsker å ta et spesielt ansvar for dette. Vi støtter også vektleggingen av at kirker i Finnmark eldre enn 1944 utgjør spesielt viktige kulturminner.

Ellers vil vi gjerne foreslå at kirken har et våkent øye med om også andre nyere kulturminner kan behøve spesielt vern. Det er når noe akkurat er gått av moten at det er mest sårbart for ødeleggelse. Kunst og arkitektur som senere blir anerkjent som svært verdifulle og som uttrykk for viktige deler av kirkens historie, kan imidlertid i perioder vurderes negativ og lite tjenlig og risikerer dermed ikke å bli tatt vare på. Eksempler på dette kan være verk fra funksjonalismen eller småkirkebevegelsen. Fakultetet vil oppfordre Den norske kirke til å ta initiativ overfor kulturminnemyndigheter til også å listeføre viktige representanter for slik kulturarv.

Fakultetet stiller seg kritisk til dokumentets skjelning mellom materiell og immateriell kulturarv. Vi deler selvsagt oppfatningen av at også immateriell kultur trenger vern, men synes at den i dokumentet får en noe uklar og upresis behandling. Dette gjør det vanskelig å identifisere hva som dreier seg om immateriell kulturarv og hva som er alminnelig kirkelig virksomhet (forkynnelse, gudstjenester etc.) Vi vil foreslå at man i denne omgang konsentrerer seg om den materielle kulturarven, siden dette relaterer seg direkte til den statlige høringen om kulturhistorisk verdifulle kirker, og siden det er denne delen som fremstår som best beskrevet i det foreliggende strategidokumentet. Så kan man heller vende tilbake til den immaterielle kulturarven i et senere dokument.

Det teologiske fakultet
Postadr.: Postboks 1023 Blindern, 0315 Oslo
Kontoradr.: Domus Theologica
Blindernveien 9

Telefon: +4722850300
Telefaks: +4722850301
postmottak@teologi.uio.no
www.tf.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

Et annet viktig anliggende er integreringen av kulturarv i kirkens virksomhet. Dokumentet peker på mange områder hvor et bevisst og aktivt forhold til kulturarven vil være av stor betydning. Imidlertid savner vi en bedre beskrivelse av hvordan dette kan organiseres og sikres i kirkens struktur. Vi mener det er nødvendig med en grundigere gjennomtenkning og utfoldelse enn det som gjøres i det foreliggende dokumentet for at ikke dette skal ende opp som lite annet enn paroler.

I dokumentet understrekes betydningen av kompetanse på når det gjelder kirkelig kulturarv, noe fakultetet klart støtter. Imidlertid er vi skeptiske til at kirken skal bygge opp en egen kompetanse på dette feltet. Kompetanseheving på feltet er vel og bra, men vi anser det som enda viktigere at kirken legger en strategi for samarbeid med de sterke fagmiljøene som finnes regionalt og nasjonalt. I tillegg til universitetene gjelder det i første rekke museene, samt flere foreninger og institutter slik som Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Et slikt samarbeid vil gi tilgang på den fremste og den til enhver tid best oppdaterte kompetansen, og som også står i kontakt med internasjonal forskning. Fakultetet ser det som svært urealistisk at Den norske kirke skal kunne holde seg med egen kompetanse på dette nivået. Disse miljøene er svært positive til samarbeid med kirken. Å styrke kontaktflaten mot dem vil kunne gi mange gode effekter. Det vil styrke forvaltningen og forståelsen av kirkelig kulturarv og formidlingen av den, og det vil bidra til bred samfunnskontakt for kirken. Et godt eksempel på denne typen samarbeid er Bergen museums involvering i åpningen av pilegrimsleden til sjøs høsten 2020.

Den materielle kirkelige kulturarven omfatter mer enn det som spesifikt ligger under Kirkerådets ansvar. Mange steder utgjør prestegården en viktig del av kirkestedet. Fakultetet vil også fremheve betydningen av å ta vare på prestegårdsbygningene som viktige kulturminner. Kirken bør også se dette som et anliggende. Prestegårdene har gjennom historien vært sentrale i utviklingen av religiøst liv, folkeopplysning og utdanning, kulturliv og landbruk. Vi ser det som viktig at de prestegårdene med størst historisk verdi tas vare på og sikres for fellesskapet. Her vil også samarbeid med andre aktører på kulturfeltet være vesentlig.

Med hilsen

Aud V. Tønnessen
dekan

Tone Vold-Sarnes
fakultetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.